

Rola Planowania Przestrzennego w adaptacji do zmian klimatu

Seminarium z cyklu: **Adaptacja do zmian klimatu**

Katowice 13.05.2021

Dr inż. arch. Justyna Gorgoń
Instytut Ekologii Terenów Uprzemysłowionych

Miejskie wyzwania wynikające ze zmian klimatu

Zmiany klimatu są prognozowane w długoletniej perspektywie podobnie jak struktura miast i obszarów zurbanizowanych, a w szczególności zabudowa, która planowana jest na 40-100 lat. Dlatego też w procesie planowania i zarządzania obszarami zurbanizowanymi konieczne jest uwzględnienie czynnika zmian klimatu.

Adaptacja do tych zmian stanowi obecnie i będzie stanowić w przyszłości istotne zagadnienie polityki miejskiej. Natomiast planowanie przestrzenne i rozwiązania urbanistyczne to istotne instrumenty realizacji tej polityki w kontekście zmian klimatu.

Wyzwania dotyczące miejskiej polityki klimatycznej wynikające z dokumentów międzynarodowych:

Europejski Zielony Ład i strategie towarzyszące,
Nowa Karta Lipska na rzecz zrównoważonego rozwoju miast europejskich,
Agenda Terytorialna UE 2030
Nowy Europejski Bauhaus

Zagadnienia dotyczące polityki miejskiej wynikające z dokumentów krajowych

- ✓ Ochrona i regeneracja zagrożonych ekosystemów i ich gatunków
- ✓ Ochrona powietrza
- ✓ Zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego i dobrego stanu środowiska
- ✓ Łagodzenie zmian klimatu i adaptacja do nich oraz zarządzanie ryzykiem klęsk żywiołowych
- ✓ Zrównoważone gospodarowanie wodami
- ✓ Wydajne, neutralne pod względem emisji dwutlenku węgla, bezpieczne i systemy transportu miejskiego i mobilności

Wśród wyzwań krajowej polityki miejskiej w aspekcie klimatu znajduje się Planowanie przestrzenne, postrzegane jest z perspektywy krajowej jako instrument służący rozwiązywaniu problemów dotyczących

- ✓ zanieczyszczenia powietrza (**korytarze napowietrzające i obszary regeneracji powietrza**)
- ✓ miejskiej wyspy ciepła- **rozkład przestrzenny, ryzyko i możliwości minimalizacji skutków**
- ✓ niekontrolowanej suburbanizacji
- ✓ nadmiernego zasklepienia gleby (zabudowie powierzchni biologicznie czynnych)

Dokumenty :

- Strategiczny plan adaptacji „SPA 2020”

dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do 2030

- Krajowa Polityka Miejska 2023 „KPM”

CELE KPM- MIASTO sprawiedliwe, produktywne, zielone, inteligentne , kompaktowe, obejmuje następujące zagadnienia:

Jakość powietrza,

Zieleń miejska ,

Retencja miejska,

Planowanie przestrzenne,

Transport miejski,

Ciepłownictwo,

Odnawialne Źródła energii,

Budownictwo energooszczędne

Teren jako zasób w kontekście zmian klimatu

Teren jest podstawowym zasobem i przedmiotem działań w szeroko pojętej gospodarce przestrzennej (której instrumentem jest planowanie przestrzenne).

Stanowi jedno z najcenniejszych dóbr umiejscowionych w różnych kontekstach przestrzennych, własnościowych, symbolicznych.

Teren jest rozumiany jako zasób skończony, jedynym sposobem traktowania terenu w kategoriach zasobu odnawialnego jest jego wielokrotne użytkowanie.

Teren jako zasób w perspektywie polityki Europejskiej

(cel: zerowy przyrost wykorzystywania terenów do roku 2050) *No net land take by 2050 (Science for Environment Policy, EU 2016)*

Planowanie przestrzenne może i powinno pełnić ważną rolę w kształtowaniu adaptacji do zmian klimatu terenów zurbanizowanych.

Aby było to możliwe konieczne jest wzmocnienie Planowania Przestrzennego jako podstawowego instrumentu **Gospodarki Przestrzennej** oraz dostrzeżenie znaczenia planowania przestrzennego w sprawowaniu kontroli nad terytorium i kształtowania jego prawidłowego rozwoju.

Dziękuję za uwagę

